

Г. КРИВОШАПКИН

АХСЫННЫ 22 КҮНЭ – ЭНЕРГЕТИКТЭР КҮННЭРЭ

Релейный коммутационный мастер В.Н. Дыдаев.

Диспетчер Е.А. Барашков.

буолуотун үөрэ-көтө кэпсэ-
та Релейный коммутационный уста-
новкаларын маастар
В.Н.Дыдаев көрдөрдө, хай-
дах үлэһиттэртэрин би-
лиһиннэрдэ. Бу көрүнү үлэ-
лээтэринэ инники улахан
харды оһоһулууу. Ди-
зельный станцияга сүдү ди-
зельлэр үлэлээн ньиртэ ту-
раллар. Бу тыһыыга, Дьо-
куускайга тахсыбыт саахал
бириэмэтигэр 7 дизель
тэннэ үлэлэһиттэрин диэ-
листер киэн тутта кэпсэти-
лэр.

Улууспуг энергетиктэ-
рэ олохпугутар-дьаһахпы-
тыгар тыһы суолталаах
үлэр эһирэтинэстэхтик,
итэһиллэхтик үлэһиттэр.
Кинилэри профессиональ-
най быраһыһыһыһыгарынан
эбэрдэһит, үлэлэ-
ригэр си-

Ахсынны 22 күнүгэр Энергетик күнэ буоларынан, улууспугутар электроуотунан хааччылыыга үлэһиттэр РЭС коллективин үлэһит-хамнаһын билсэ тиһидим. Хонтуруораа өр көмнэ бу тэрилтэҕэ салайар үлэҕэ үлэлэ-
бит кылаабынай инженер, улуус Мунһааһын депутата Гаврил Петрович Кардашевский көрүстэ, тэрилтэ үлэ-
һит билһиннэрдэ, хаһыат нөһүө РЭС ветераннарын, коллективин бары үлэһиттэринэр Энергетик күнүнэн
эбэрдэтин тиһиртэ.

Чурапчыгаагы РЭС-кэ
бүтүннү турутууна 68 киһи
үлэһиттэр. Улуус киһиттэн
урагы Мындааһааһыгаагы
улаастааһа (маастар Л.К.
Постников) 3, Кылааһааһа 1,
Сылаһааһа 1, Хайахсыһа 1,
Чылаһааһа 1 киһи үлэһи-
тлэр. Кинилэр бойлэригэр
анамыт учаастак линията
саахала суох үлэһиттэрин
хонтуруоллууллар,
өрөмүөннүүлэр.
Холобур,

буолуотун хонтуруол-
лааһыһыга, холбоһууу, ара-
арыһы хааччылыыга, саа-
хал таһыһааһына өрөмүөн-
нэһити тэрийһитэ диспет-
черскэй сулууспа үлэһиттэр.
Сууһаһаан дьуһуурустубаа
тураллар. Кинилэр суһал,
б ы н а а р ы ы л а а х
дьаһаллары

ектарын кэригэ сылдьан
көрдөрдө. Имиттэ Эбэ
илин өтүтүр турар транс-
форматордарга тиһидит.
Билбэт киһи көрүүбөр
илччэх-бааччаах
курдук

олорор эһит. Сотору көмнөн
саага установка үлэр
кирдэһинэ

тиһини, тус
олохторугар дьолу-
соргуну баһарабыт.

Алексей СЛЕПЦОВ.

УОТ САНДААРА ТЫҒАРЫН ТУҒУТАР

Кытаа-
нааха баар специ-
алист Арыһааһа, Кытаа-
наах, Сылаһааһа, Түөһэ
лиһиһын көрөр-истэр. Инже-
нерскэй-техническэй
үлэһиттэр салайар өтүтүр
сылдьаһаллар. Барыта 9 киһи
үлэһиттэр.

Улууһу электроуотунан
хааччылыыга 110/35/10 ки-
ловольтаах, 16000 КВА кы-
амталаах 2 улахан транс-
форматор үлэһиттэр. Ити-
ни таһыһаан "ДП-72" маарка-
лаах 7 дизельный станция
тулар. Биирдэһи бэйэлэрэ 700
КВт кыамталаахтар. Дизель-
лэр Дьоксуускайтан кэлэр у-
от кыамтатын намтааһына
ону ситэрэн биэрэллэр.
Үксүгэр киһи, сарсыарда
өтүтүр уоту туһаныы үрдэ-
тиһиһэ үлэлэтэллэр. Бу
күннэргэ Дьоксуускайдаагы
РЭС-кэ авария буолбуту-
нан, күүһүрдүлүбүт ре-
жимнэ тураллар. Дизельлэри
7 машинист, 1 слесарь-ма-
шинист, 1 слесарь-электро-
монтер хааччыһаллар.
Электроуот туруктаах

ыһыһыларгыт-
тан РЭС үлэһит-хам-
нааһа улахан туһулукаах
Манна 5 киһи үлэһиттэр.
Тэрилтэҕэ 2 "Урал", 3
УАЗ, 1 кран, 1 автовышка, 2
дьялэ үүтүүр (буровой), 1
автобус, 1 ГАЗ-56 массовы-
налаахтар, 2 МТЗ, 1 Т-100
трактордаахтар, 1 ташкетка-
лаахтар. Техникаларга 3 га-
ражка турар. Объектарын
сылгыһыны 2 электроуоту-
нан барар вагонеткаларынан
хааччыһаллар.

Сылтата линияга была-
аннамыт өрөмүөн ыһыһы-
лар Республикагаагы суол-
талаах линияга 41, улуус
нэһилиһиннэһэллэх пууһа-
рыгар 36 саага отураны ту-
руордулар.

РЭС-кэ маастардар
В.П.Феокистов, В.Ф.Ба-
рашков, монтердар А.В.Че-
паков, А.В.Филиппов,
Н.Н.Николаев, машинистар
А.А.Романов, И.Е.Габилев,
слесарь А.В.Шадрин, трак-
торист Н.Н.Марков, суол-
пардар И.П.Харитонов,
В.Д.Монастырев, П.С.Пав-
лов, о д а бастыһа үлэһиттэ-
ринэн буолаллар.

Г.П.Кардашевский объ-

транс-
форматор бөгөтө
кэһитирээн турар.
Итилэр элект-
роуоту регулиро-
валыһы, бары
туһааһыһыларын
нан холбуур-араа-
рар эһиттэр. Ити-
дэ диспетчер-
скэйгэ бэркэ билэр
күһүм Е.А.Бараш-
ков үлэһит оло-
рутар тиһиһэн кэп-
сэтиһим. Ефим
Афанасьевич бу
тэрилтэҕэ эрдэ хас
да сыл монтеруна
үлэлэһиттэрин, би-
лиһин диспетчер-
дирин билһини-
нэрдэ. Истиһиһэ
улууспуг электро-
уотун схемата ыһа-
анан турар. Үлэһи-
тэр мээстэһиттэр са-
лайар пульт, ком-
пьютер, телефон-
нар бааллар. Кэп-
сэтэ олодохпугу-
на Дирингтэн зво-
нок кэллэ. Диспет-
чер тутта ханнык
дьаһаллары ыла-
лары эһтэ. Линия
саахала суох үлэ-
һиттэрин көрө-истэ,
хонтуруоллуу

Кылаабынай инженер Г.П. Кардашевский (ортосу).

Дизельлэр В.В. Кузнецов, А.Н. Тарасов уонна А.П. Алексеев.

ЭЛЕКТРОУОТУНАН ХААЧЧЫЛЛЫ ОННУН БУЛАР

Дьоксуускайдаагы РЭС-кэ 3 На-
дэх 45 МВт кыамталаах газотур-
бинный установка (ГТУ) өрөмүөнэ
былааннаахтык ыһыһыллар.

"Якутскэнерго" АК ААО кылаа-
быһаай инженерэ Сергей Гаврилов
эһиринэн, бүтүннү күннэ турбина
ротора оннугар утулуһа, арыһы си-
стемэҕэ хачайданна, электроуот
мунһууллар камераттар суһал
үлэлэһыһыһыллар. Санкт-Петер-
бургтан 2-с ступеннаах 26
сүрүнүүр (направляющая) салбах-
тар аһаһыһыһылар. Салбахтар

РЭС-кэ хонтуруоту, эһит механи-
ческэй обрабатканы аһаһа баран
аналлаах мээстэлэригэр олоһулу-
охтар.

Дьоксуускайдаагы РЭС уонна
Дьоксуускайдаагы энергоремонтнай
компания үлэһиттэре сууһаһы то-
лору ГТУ-4 саахалламыт элемен-
тэрин туораталлар (демонтаж), ка-
питальнай өрөмүөннэ бэлэмниһи-
лэр.

"Якутскэнерго" АК ААО 2003-
2004 сс. ГТУ-45, ГТУ-35 рабочай
уонна сүрүнүүр салбахтарын бары

ступеннарыгар резервнай уонна
аварийнай салбаһыһынан хааччы-
мыта. Көнники түөрт сыһа салбах-
тар комплекстарын сыһаһалара 4
тегүл улаатан 400 мөл. солк. тэһи-
һитэ, билһитин 1-й ступеннаах салбах
сыһаһата 453 тыһ. солк. буолла, 3-с
ступеннаах рабочай салбах сыһаһата
1 мөл. 103 солк. тэһиһитэ. Биир тур-
бинада итинник 517 салбах баар.

Дьоксуускайдаагы РЭС директо-
ра Владимир Спиридонов эһиринэн,
республика киһи куоратын уонна
күһи оройуоннарын электроуоту

туһаныһылар улаата турарынан
Дьоксуускайга "Первоуринская"
РЭС-Томмот-Майа" уоту биирэр
линия даһаны кэһитэ электроуотка
наадыһыһы хааччыһы суоға.
Итин 2010 сылтан тутууга саһа-
һаһаах электростанция быһаа-
рыһа. Саага тутуулар газотурбин-
най электростанция 280 МВт кыам-
талаах буолуоға.

"Якутскэнерго" АК ААО
пресс-сулууспата.

ТРАНСПОРТНАЙ КОМПЛЕКС ҮЛЭНИТТЭРИН СЪЕЗТЭРЭ

Ахсынньы 9-10 күннэригэр Дьокуускай куоракка Саха Республикатын транспортнай комплекс улууһа МТ дьаһалтатын баһылыгын бастагы солбуйааччы М.И.Лоскин, "Чурапчы суоллара" ААО генеральнай директора Ф.С.Чичигинаров уонна "Чурапчы суоллара" ААО Чыапшаратаагы учаастаннын уонна суолу тутуһар транспортнай эйгэ үлэһиттэрэ үс "тогүрүк остуолларынан" арахсан санааларын үлэһитинилэр, туруоруллубут боппуруостары дүүһүлэстилэр.

Бу съезд түөрт сыта биридэ буолар. Республика Президентэ В.А.Штыров барылынан тыһырдыйбыт "Автосуоллар сүрүн системаларын оноруу" бырайыак съезд сүрүн өрүтүнэн буолла. Билиэхэ биллэһин үс федеральнай - "Вилкой", "Лена", "Кольма" суоллар бааллар. Чурапчы улууһа "Кольма" федеральнай суолга сытар буолан, туһанар өрүтүтүт элбэх.

Съезд үлэтин туһунан Федор Спартакевич Чичигинаров билиһиннэрэр:

— Съезд түмүтүнэн республика суолга инфраструктуратын сайыннарылыа барыл оноруллуба. Сытустата барыы-кэллэ, айан үлэтэ тохтоло суох буоларын ситиһэр, үрэхтэр, муосталар тутууларын бырайыактара тобуллуба. Онон 2013 сытта сүрүн суол бүтэрэ былаанналар.

Сүрүн кэпсэтин федеральнай уонна республиканскай суоллар тула буолла. Кэлэр сыл былаанналар муниципальнай, ол эбэтэр улуус иһинээри суолларга үбүлээһин кыра. Муниципальнай суол улуус дьаһалтатын үбүлээһинигэр сытар. Чурапчы улууһугар республикаттан үбүлэнэр икки суол баар. Бастагы "Абалаах" суола Чурапчы уонна собуруу нэһиликтэрин икки арды-

II Съезд работников транспортного комплекса Республики Саха (Якутия)

ларыгар оноруллар. Бу суол Амма улууһун суолугар тахсар. Иккис "Бөгүн" суола Чурапчы - Мындааайы хайысханын ааһар уонна эмиз Амма улууһун суолугар тахсар. Онтон атын суоллар муниципальнай көрүүтэ киирэллэр. Маньаха Арыылаах, Кытаанах нэһиликтин олохтоохторо улуус хайа эрэ хайыс-

хата тоҕо чингик онорулларын, онтон атын хайысхата ордон хааларын өйдөөмүхтөрүн сөп. Улуус дьаһалтата төһө кыйаарынан бу боппуруоска үлэлэһэр. Улуус иһинэн сытар суол республика бас билиитигэр киирээт анал критерийи ааһар. Холобур, Арыылаах, Кытаанах хайысхата критерийгэ эппиэттэспэт, ол эрэ-

ри билигин оһо үлэ, туруоруу бара турар.

Ыалдьыт сытар Таатта улууһугар аастыт сылга диэри биһир да республиканскай суол суоҕа. Билигин халаан ууттар эмсэҕэлэбит Харбалаах суолун кыллартардылар. Онон суолу республиканскай таһымна таһааран үбүлэтэр улахан үлэттэн, туруоруу туттан тахсар.

Республика үрдүнэн муниципальнай суолга 200 мөлүйүөнү өйөбүт быһыытынан көрдүлэр. Биһиги улуус республикаттан 30 мөлүйүөнү көрдөрдүбүт, оһо эбии улуус дьаһалтата үп көрдөрүбүт, 2009 сылга былааннаах үлэ бараара былаанналар.

Суолу онорууга үлэлэһэр тэрилтэлэр биһиги улууска ааһыа суохтар. "Чурапчы суоллара" ААО аһыах сыллааҕыта ардах түстэр эрэ айан суола быһыллар собуруу, илин нэһиликтэргэ суолу тилэри тарта, салыһыны киир суолун кэргэттэ, куораттыр федеральнай суол сылтан сыл тутсан иһэр. Быһыл Чурапчы салыһыны иһигэр тэрилтэ биһир улахан хардыһы онордо. Ол курдук, улууска аан бастаан асфальт суол тэлгэнэ Бастагы уопут, бастагы хардыһы. Асфальт суолу бүрүйүүтэ бу тэрилтэ үлэһиттэрэ анал үөрэх баран, уопутуран, эһиһил үбүлээһин эрэ баар буоллар, хаачыстыбаны тутсаран үлэлэһэргэ бэлэмнэр. Онон кэлэр 2009 сылга асфальт суол салгы ууруллар.

Айталина АДАМОВА

Хаартыскаҕа: съезд кыттыһылаахтара.

Доруобуйа

ТЫМНЫЫ БЫРААҤЫНЬЫК ҮЛҮЙҮҮ

Бу икки-үс нэдиэлэ устата республика үрдүнэн улахан тымныылар түстүлэр. Синоптиктар биллэрэллэриһин, ахсынньы бүтүүр диэри манньык тымныылар салҕаналлар. Хас сарыарда аайы 7 чаастан саҕалаан учууталлар үөрэтэр оҥолорутар 52 кыраадыс тымныы буоларынан сибээстээн үөрэх тохтотуллары туһунан биллэрээри телефон үрдүтэр түһэллэр.

Тымныыны тэнэ күүтүүлээх Саҥа дьыл бырааһынньыга тиһинэн тиһиэн кэллэ. Будулдан туман, дьыбар быһыыгар үөрүү-көтүү, бырааһынньык үксээтэ, араас корпоративнай биэчэрдэр, сыһыаланнар саҕаланналар. Ол эрэн тымныы олус кутталлаах. Аһары бырааһынньыктаан, таһаһы-сабы умнан, мууһунан быһалаары туманга муһан араас быһылааннар тахсыбыттарын улуустаагы киһи балыһаа хирургическай отделениетын үлэһиттэрэ туоһулууллар. Хомойуох иһин, балыһаага үлүһүн киирбит киһи ахсаана күнтэн-күн элбээн иһэр. Манан сизтэрэн үлүһүт киһини "Суһал көмө" кэлиэн иһиннэ дьыа усулуобуйатыгар бастаан хайдах көрөргө-истэргэ улуустаагы киһи балыһаа хирура Н.С.Синцев сүбэлэрин аарыабыт.

— Үлүһү хас да түһүмэхтээх. Биллэһин кулгаахтарын, мунуларын, издэстэрин үлүһү элбэх. Киһи тиригэ үлүһү, ол сотору кэмийэн хабыланан, хара кэмийэн харааһытэ түһүмэхтээх. Манньык түбэлтэ дьыа усулуобуйатыгар облеппа арыһынан, "Октоверин", "Солкосерил", маһынан сотон үтүөрүүнү түргэттиэххэ сөп. Онтон "Спасатель" маһы үлүһүтэ туттары биһирэ-

бэппин.

— Онтон улаханньык үлүһүт киһиэхэ дьыа усулуобуйатыгар хайдах бастагы көмөнү хайдах оноруохха сөбү?

— Бастатан туран, үлүһүт киһини дьыа киллэрэн, тутта "Суһал көмөнү" ыһырыахха наада. Ириэрээри сылаас уунан тутар, оһох таһыгар оһордор. Итиһилибит таһаһыан бүрүйтэр көнүлүмэст. Иһин-атах сыһыа ириэхтээх. Ута киллэрэн мууһу уктаах мууһу үлүһүтэ, ол курдук эмиз үлүһүт киһи тымныыра, клеткалар баһа бараллар, баһырдаллар. Ол иһин киһини сыһыа ириэрэр наада. Атаахха кэригэлэри кэрдэһин, атын учаастактары шарфтынан, таһаһыан баһылы, бүрүйүү, суулааһын оһоһулуохтаах. "Суһал көмө" кэлэн термос функциятынан, көмүһүнэн анал повязка онорор. Манньык сыһыа ириэрэри үлүһүт кыраныһысатын аччатар.

Бу курдук кыра эрээри туһалаах сүбэни хас биһирдэ киһи билиэхтээх. Халыһык танна сылдьып, ыалдьыман, бырааһынньык күннэригэр бэйэ бэйэтигэр болломторутун уурааргытын умнуман!

А. АДАМОВА

Роспотребнадзор сэрэтэр

АСКА БОЛҔОМТОЛООХТУК СЫҤЫАННАҤЫН!

Үүнэр 2009 сылы көрсөр үөрүүлээх, кэтиһилээх күммүт чутаһаата. Болэмнэни үлэтэ саҕаламмыта ыраатта, хаһыаттарга, сурунаалларга Саҥа дьылы туту кэти, туту астаан көрсөр туһунан суруйуу дэлэйдэ. Онтон мун сүбөм бырааһынньыктаагы остуол кэниһиттэн сыстыганнаах ис ыарыһынан ыалдьыбат, сүһүрбөт туһуттан туту тутуһарга ананыаҕа.

Билигин ас-үөл дэлэй үйэлтигэр болломто ас хаачыстыбатыгар ууруллар. Ол эрээри төһөлөөх да үрдүк хаачыстыбалаах ас киирдэх иһинэн астаннаһа, үрдүнэн таракан сүүрдүһүн, араас ис ыарыһытар, сүһүрүүтэ тириэрдиэн сөп.

Астан сүһүрүү араастаах: бактериальнай (патогенные микроорганизмы), бактериальнай суох (токсические химические соединения, ядовитые растения, грибы и др.). Микрообтар эт, балык астарга, буспут хаанга, дьыһаантыга, палдьаһыга, оргууллубутах үүһэ, торт кремитер уонна да атын үүт, сымыһа астарга үөскүүдлөр. Маньаха эһи аһы сиргэ ууран харайар буолуһаһытына, микрообтар үөскүүллэрин, тэнийэллэрин күүһүрдэн биэрэбит. Ураты болломто уонна ыраастык туттуу сууһууну ирдэбөт халбаһы, сыыр курдук астарга уурулуохтаах.

Бактериальнай сүһүрүү (сальмонеллез, стафилококк) олус түргэниик саҕаланар, киһини күүскэ ыарыһыаннар. Сэрэппэккэ эрэ саҕата суох ыһтар-ботулизм ыарыы киһи доруобуйатыгар, оһорр кутталы үөскэтэр.

Сальмонеллез - сыстыганнаах ис ыарыһа. Ыалдьыбыт киһиттэн эбэтэр сүөһү, дьыа көтөрүн этиһтэн, сымыһаан тарҕаныан сөп. Онон хаас, кускуурусса сымыһаан сиккэйдии иһимэн, өмлөт, глазуны ыһаарыланан сиртэн туттунун. Сымыһаан мьыһалаах оргуһу уунан сууйан, 15 мүн. оргутан баран аска туттун. Ветеринарнай бэжэтэ суох эти аһыһаһыман.

Патогеннай стафилококк киһиэхэ иригэлээх тири баһын, ангинаһы, ринити, стоматити, сүөһүтэ мастити көбүтэр. Онон тутатына эмтэнэр, илиһини кичэйэн суунар. баастаах тарбахха напалчыты, сирэйгэ маасканы кэтэр ордук. Кафеларга, остолубуйга бу ыарыһыан ыалдьыбыт үлэһиттэр санитарнай быраабыланан ас астаһынтан босхолоноохтаахтар. Стафилококк үүт астарга сөбүлээн үөскүүр, оргуттаахха өлөр.

Ботулизм палочката уонна спората, ол эбэтэр тулалыар эйгэ кэмүскэһэр хахтаах ботулинобай палочка, буорга, кыһлар, балыктар оһорсоторугар баар буолааччы. Ботулизм палочкатын токсина киһини өлөрөр, күүстээх дьыа быһыытынан биллэр. Киһи аһыһылаах үүт астарга үөскэбэт. Ботулизм палочкатын биһир уратытынан киһи салгына суох усулуобуйага үөскүүр, ол иһин дьон үксэ дьыа кэнсиэрбэтигэр сүһүрэр. Хаһаайкалар оһуруот аһын, таллэйи кэнсиэрбэтигэр уксуснай эбэтэр лимоннай кислотаны тутталлар. Ботулинобай палочка спората 120 кыраадыс иһигэ өлөр, тулалыар эйгэ олус тулуурдаах. Ута баар буолуон сөп, ууттан балык оһоһулар киирэр. Анти-санитарнай усулуобуйага астамыт туустаах, ыһаамыт балыктартан сэрэниэххэ наада.

Биһиги улууспутугар үүт аска үөскүүр сыстыганнаах ис ыарыһа - дизентерия Зонне тура сырытта. Бу ыарыһа антисанитарнай усулуобуйага астаһын түмүгэр тарҕанна.

Эмискэ ыалдьан хаалар түтэнгитигэр бэйэриг эмтэнэ сатаамаһ, быраастарга көрдөрүн. Чэтиэн-чэбдик сылдьып, доруобуйагы харыһыан!

Т. И. ПОРТНЯГИНА,

СР Роспотребнадзора

Чурапчы-Таатта оройуоннаагы территориальнай органын управлениетын начальнигы солбуйааччы

ХАРДЫЙ

Билигин кытта тэжээ хардылаа!

Эн саастылаабын

"ЭДЭР СААС" ХАҢЫАТ ҮБҮЛҮӨЙЭ

Ахсынны ый санатыгар республикага аан маннайгынан сахалыы тылһынан тахсыбыт, ытчаттарга туһайыллыбыт "Эдэр саас" хаһыат 15 сыллаах үбүлүөйүн бэлиэтэстэ.

нова - Ый Кыһа, Алик Григорьев, оло. эдэр ытчат сүрэхин абылабыт ырыаһыттар биһиртэн биһир сүрэхтэ тахсан илтилар. Уратыта дээн "Эдэр

Хаһыатка үлэһэбит, герой быһыытынан ыалдьыттаабыт, "Эдэр сааска" хайа эрэ өртүнэн сыһыаннаах дьон СГУ културнай-сынһыанар саалатын толору муһуннулар. Мин эмээ устудьуоннуу сылдьан кыра курстарга сайынны практикабын "Эдэр саас" хаһыатка барбытым. Практикам салайааччыларынан республикага билиэр суруналымстар Вера Макарова, Ангелина Васильева сыһыарыллыбыттар. Аан бастагы суруйууларым, араас жанрларга холокуу-

саас" хаһыат үлэһиттэри бу күн эстрада сулустарын кытта биһиртэ ыалдьыттаах буолла. Биһир дойдубулаахпыт, улуустаагы гимназия выпускниката, Алаҕартан төрүттээх Вера Ойонескинова олох нарыннык Алик Григорьевы кытта ылаан көрөөччүлөр сэтээриниһэрин ыла. Манна дэттан эгтэххэ, Вера СГУ саха саалатын бүтэриһиттэн "Эдэр саас" хаһыатка таһаарыллаахтык үлэлиэхамсы сылдьар, кини суруйуулар тийиһин быһыыга бэчээттэнэлэр.

ларым "Эдэр саас" сааламмыттар.

Күндүтүк саныыр "Эдэр саас" хаһыаттыг үбүлүөйдөөх дьоро кизэһэ үрдүк таһымга буолан ааста. Эстрада сулустары кыттыллар шонуну Саха драматическай теат-

рын эдэр артыаһытара Алексей Егоров - Оркан уоһа Роман Доросфеев бэрт сэргэхтик илээн-саалаан ыттылар. СР Ытчаттын министри Алексей Еремеев бу күн аһаммыт наһараадалары ытыс тыаһын доһуоһунан туттарда. Далаана, Анатолий Бурешев, Вера Ларис-

"Эдэр саас" шонута ытчат гимни- нэн уонна үбүлүөйдөөх даатара аһаммыт минниһэс бөрүсү үлэһитинэн түмүктэннэ

Галина ПОЛУСКИНА

Сааа кэм ырыалара

ЭТИЭМ СҮРЭХТЭН СИПСИЙЭН...

Харанга ыйданга кэриэтэ,
Былыттаах күн сарданга кэриэтэ
Мунчаарбыт дууһабын сырдаттыт,
Сүрэхпин ыппаттыт.
Үрүн тунах ыһыахха дэлэччи.

Уохтаах кымыс кутуллар чороонто,
Ол курдук мин чунтук олохпун
Дьолунан толордун.
Сарсын көрсүөм эрэлбин долгуйан,
Этиэм сүрэхтэн сипсийэн.

"Олодум мизэ-эн,
Тыһнар салгыным-эн,
Ыл-ыраас, сып-сырдык изьиттэн.
Олодум тухары бу чакчы тыллары
Эйиэхэ хатылыы туруоум,
Чыгычаарым мизэ-эн."

Алтаах таптал сүүрэ кутуллар
Үрүйүтүн дьэп-дьэнтүр уутугар
Дуоһуа сөтүөлүүр күннэрибт,
Сөбүлэс, бүппэтин.
Биһир сулуһу халлаанга көрбүтүм,

Таба көрөн таайсыбыт эбиһит,
Арылхай, чаҕылхай сулустут
Хаһан да сүппэтин.
Бу көрүстүм сэгэрбин долгуйан,
Этиэм ордуудук сипсийэн.

"Олодум мизэ-эн,
Тыһнар салгыным-эн,
Ыл-ыраас, сып-сырдык изьиттэн.
Олодум тухары бу чакчы тыллары
Эйиэхэ хатылыы туруоум,
Чыгычаарым сыһа!"

"Smile" бөлөх (Гаврил Лыткин уонна Анатолий Горохов) билигин "Сааа ырыа" интерактивнай конкурска кытта сылдьалларын бары бэркэ дээн билэбит. Онон, эдэр ытчат, бары куолаһы кинилэргэ биэрэргитин умнума! Билигин куолаһытыттан элбэх тутулуктаах!

ЫТЧАККА ХАҢЫАТ НААДА!

Ылыыр-туойар эркиннэх саас, үткүү-бигин эһэрдээх умнууһуот кэрэ саас, ыт-ыт артыстаах бэлиэтэй саасын сайаарса саас - эдэр саас. Эдэр кэһи үрөдө-үлэтэ, санаатын ситиһэ, сыһыаланга, сүбө-аһа көрдүүр холбуката барыта - "Эдэр сааска" түмүлүр. 1993 сыллаахха хаһыат бастаан хараначыта көпүтэ. Оччоттон бэртэх 15 сыл билиһиннээх ааста.

Үбүлүөйдөөх тэрээһин уонна билигин эдэр ытчат хаһыатын туһунан редактор Прокопий Бубякин санаатын үлэһит:

- Сайын Аммага "От шон" ыппыһыт. Улуустарынан сыһыан "Эдэр саас күннэрин" тэрэһиһит. Дьон олох көхтөөхтүк кыттыбыта. Саха сирэ" хаһыатка араас конкурсу билиһиннэһит. Түмүкүтүр тэрээһин "Сүрэхтэн" сыһыаһыт кинилэргэ буолуота. Билигин

ытчаһа аһаһаах таһаарымы элбээтэ. Дьон үткүүнүүччүлөрү аһар. Сахалыы тылһаах хаһыатка элбэх ирдэһит түрүр. Бары өтүгүнэн уһулуугу булуохтаах. Хаа биһирин көм сана ирдэһиттэри түрүрар. Улуустарга эдэр дьонго аһаһаах хаһыаттар биһир буолбуттара көрөһөһүлүк, нааһаһаах, ытчатты үтүөк иһиттэ туһалаах. "Харды" хаһыат сүрдэх интэриһинэй, сонун, дэһити өтүгүн ураты. Үлэһиттэргэ үүнэ-сайа, хаһыаткыт туһа турарыттар биһирэбит. Бары Чураһык улуһун эдэр ытчаттын көмөн иһэр саргылаах САҢА ДЫЛЫНАН жүрүлүһит! Сааһаһыт барыта сипсийиһээх буоллун!

АНААНА

(Бүтүүгэ, Иннин "Сага олох" 164-165 №-гэр көрүг).

Ньургуяааналаах
Толъ аан бастаан
уурастыг күннэ-
ритэн бу дигэн түшмэн-тай-
таан кэпсэгтэ иликтэр. Ол эрэн
учуутал уонна оро сыһыана
төһө да сатала суохун биллэр-
лэр. дыкты найылтэ куустар-
ран, байа-байаларыгэр бүтөй-
диг тартарар буолдулар. Эргэ
оскуола кырааҕас көрүдүө-
рүгэр түбэхэ түстэхтэригэр
туора дын харааһыттан уура-
көстө сэмэйдик көрсөн баһал-
лар. Ньургуяаана үөрөнөччү-
түн кылта манньа дыкты
сыһыан үөскөбүтүгүн эри-
дэнэр, эмиз да кинигэ суох са-

дагыны Ньургуйаана Никол-
евнаны кытта кэпсэтэргэ
быһаарына. Биһигэр

бүтлүүтүн кэмээ довтортон
кытта аргыстаган даяалзан
баран, учууталлар син-бир
барытын хомуян баран хоёу-
туу кэлэлзэрин билэн, Нур-
гуйданын дийэтин таһыгар
күдүртэ сорунна. Сотору кэ-
минэ дьон кэсээтэрэ иһилин-
нэ, Толя саһаан кэнигэр хан-
тас гынна. Нургуйаана Ма-
рия Терентьевнаһын аргыс-
таһан иһэллэрэ ыраактан
көнүмнэ.

— Хата, бичээрбит бэрхэ ааста дии, сүүлэр наһаа бэлэм-нэмэлтэр, — дээн Мария Терентьевна үөрбүт саната.

бастаан утаа кыбыктан баран, буолан аастыт Сага дымлаа-
ары кизэни ырыгыттар
саралаан, учуутал уонна оёр
буолалларын уонан, алхот-
рун, иленик былааннарын, са-
ныыр санааларын аһарстык
кэпсэтилэр. Өссө да кэпсэти-
эх дьону, сырдаан эрэр халла-
ан ыксатан, дьылыһирга
күһалиһинилэр. Кэпсэтииле-
рэтэр буолан тинимутарын да
аахайгытылар.

— Тога, эн билиги сыйшам-
мыг билигин хайдах д-
салнара сатамат. Эн дэ,
мин да сгу билибит. Калар ку-
мы ыксатымшаха. Эн оску-
ланы икки сыйлын буте-
рокин. Этэннэ буодлагына.

ирдэ дэмэлтэр кэмблэ, били
агаах аган кэпсэлэт хаһаай
кага букатын, эһэ тирягтын
бүрүлээн, сэрэйэ-хараа кы-
рыыланан, өс сага буолан
көгүстэ

— Күзгә шу тәстү үзгәрткән курдун күзгәтчи туттарын да, халосун эбиккин дин. Кини саа-тылах! Әсә өскүлә оролун ийриктиг була-буларын!

Ньюргулаана кырдыйын аңгиттарын, саатан, тугу да хардарыан билбөккө, бир сирээ товоролонгон турда. Хаһаайка та оңу эрэ куушут курдук кут-симэ алордо.

— Дээ, учуутал да
баротойн! Ити кэннэ тух

нэгтгэн Ньургуйааналаах То-
ля ихдээн көрсүбэтилэр. Арай
ахтыстыг харэхтар оскуола
сэрэнгэн-сэрэнэн кыл түгэни-
лэр көрсөн Ылааглар.

Үерэх дьыла бүтэн, Ньургуйаана дойд-
дулаата. Барыан
инниэз Толлялын көрсөн кэп-
сэттэ. Уол төһө да: "Биһиги
хайаан да билгэ буолуохпут.
Минтин кэлэхээр, мин кэлэим.
Суруйсуохпут, — телефон-
наһаахпыт", — диэбитин
үрдүгүн Ньургуйаана бу
бүтэһик көрсүһүүлэрэ буола-
рын сүрэгинэн сэрэгтэ. Уол-
лаах кыыс ыла куустуһан ту-
ран иккиэн ыгастылар. Кыя-
лар сыһыаннара хара

ЖАҢЖАЛЫ МАЛАҢ БЫБАҢЖАР

(Кэпсээн)

тамшат курдук. Бир күн То-
луну көрбөгүдөн санаата
сактагырар булбутуттан
байгэ да саатар Оттон Толу
Учуутала киип истиг салма-
нын кудангэ көтүшпэтүлгүн
дыллонен, көтүш кыната эрэ
сүөх.

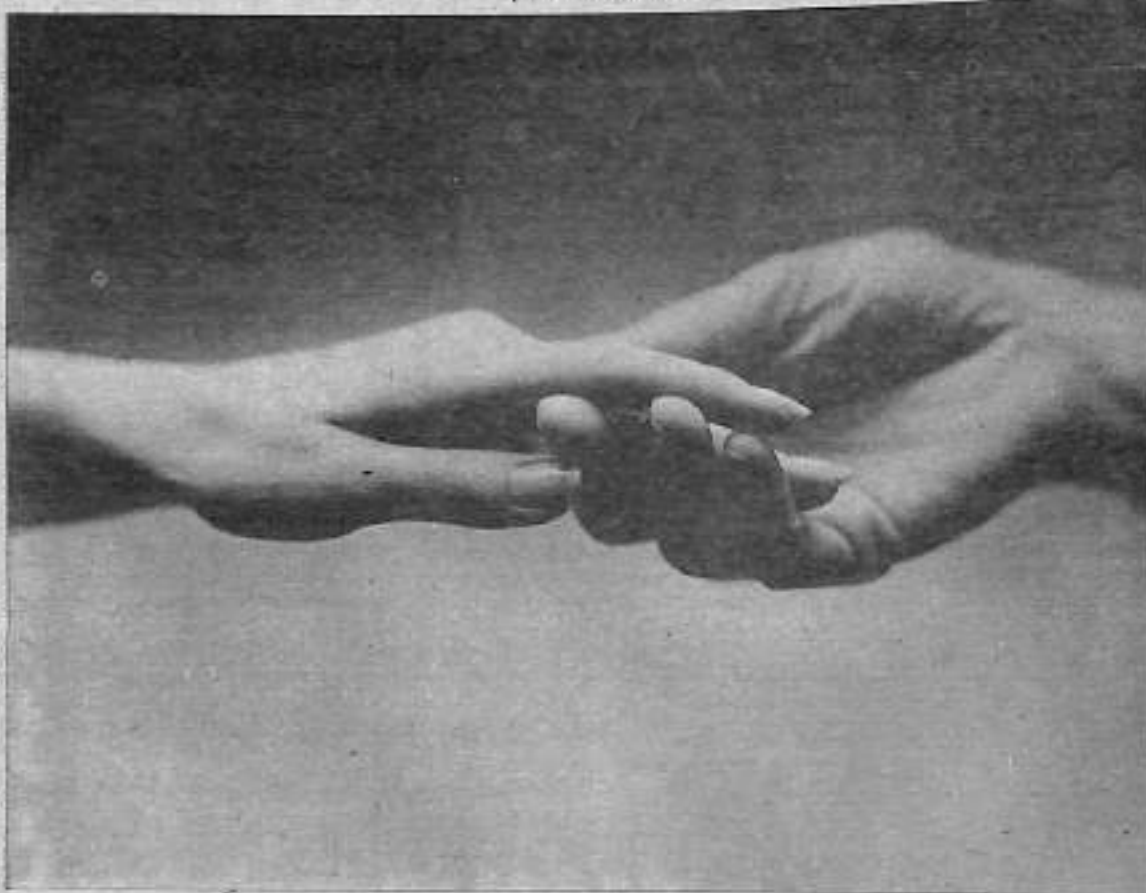
Санга дэвл дийкти бы-
рааһынньыга тирээн каллэ.
Оскуолада чингир бүтэринжэ,
алтаах, алылтаах бырааһын-
нык иһэринэн сүлсүлтүн
бөггө. Сарсырдаттан кинэ
хойууса дээрн оскуола иһэри
санатынан, кулуутунан ор-
гуулан олорор: кылаастарынан
хайаат таһаарышта, кабинет
кызгэлтншта, маскараат өмс-
түгтэ.

Хас бигдрий киши Сана
 дыл быраабынныгыттан
 туох эрэ дыктани, саяаны,
 ыра санаа туолуутун кэлээр
 Ньургуйаанаалах Толя оскуо-
 ла Сана дылын кэмизээр да
 куугаалар. Уол бүтүн сэрэни-
 ин-сэрэнэн утары уумму
 "Сана дыл дьоро кэмизигэр
 баһаалыста кэпсэтиэхпит
 дьон ис хоһоонноох саппыс-
 катын элэр учуутал хат-ха-

долгуйаа аажга Сүрэгэ тигир-
гэчи тэгтэ. Бачча сааһыга-
дынь маньныс кимтэн да дол-
гуйа илига Устудьоннуур ка-
мигэр солзуута суох энкирэгэр
эрэгтэр бааллара да, тоо эрэ
Ньургуйаана сүрэгэ кинилэр-
тэн улаханньк мөүл гымма-
тага. Дьылбата бу кыра
бөһүөлэксэ үөрэгэр ордун
таптыыр аналы кылахтаабыт
диң санаатарына, ис-иһиттэн
тонмут киһилии тигирээн
ылар.

Кинилэр тагталдара билэгтэи белаһыншаар хайдах да сатамматын Ньургуйаана бэркэ билэр Дьонно-сэргээр билиннэһина, оһону илрдибит, саакка-суукка тэбилилбит учуутал аатын ылан баран, бу дойдуттан букатыннаахтык тэскилэрин бүтэйдэн сэргээр. Олоһор, кини ама бу таптады көрдөөһө, талан ылыгыта дуо? Сиргэ түспүт сэргэһиз, охи түспүт оһоһуута оһонук буоллара. Тоһи барахсан сып сирдыктык, оһолуу иһлэһник көрөрүттэн Ньургуйаана иһинигтэи долгуһар. Уураһыт түтүннэрин салаатарына кыбыстан, иһ-һинигтэи итйик кэлэр.

Оскулдара Сага дэгл күнэ үүинэ. Сарсыардатын кыра орлорго, кизэтин улахан кылаас үөрэнэччилэригэр бырааһынны астаары баал-маскараат буолла. Орлуун, учуугаллытын бары маскараат буолан хоробуоттаан эргийдилэр, раастаан үнүүү-лээн тэйдилэр. Толя бу кизэ хайаан

ИЖИЛЭР

– Дынга, бийнги кылаас
представленимга олох болэм-
мит суура, барьтын буолаары
турдарына толкуйдаан кыр-
биһигит уонна кыайбышы-
тыгтан соһуйдум арай, оро-
лору үөрүү бөөр, – дьээн Ньур-
гуяаана хардарар.

Учууталлар бакаалаһан араыстылар. Ньургуйаана талһаһигэр киирэн, аа-дьуо дьистин дьэки хааман иһэн "Ньургуйаана Николаевна!" дьэн уул санаттыгтан соһуйан хольдох ғына тусту.

– Талы, кибини сохиттун див. Тогр саһан тураһын? – дигэн Ыургуйаана тупх баар кытаанырынан учуутал курдук сангарда.

– Ээ, отгон, эйвэгийн хэргэ
хэргэсээр. Суруулар суруу-
бутум дий, – дийн Тэвч буруу-
дэмьт оюуу умса көрөн ту-
ран сагалда.

Нбургуйаана туту да эгизн булбата, иккиэн биир сиртэ тэсэнтэһэ турдулар.

– Кыратык, кээксэте таарыйа хаама түһүбүт дуо? – дигэн Толя сэрэнэн ыйытта.

Хаммарга анаабыг курдук хаар нарыллык түнөр нуураа нэлэлэ үүмүт. Ухун тыя-нылар кэнилэриттан ай-ыңы да өрө тыямарга дыы буолбут. Нуургуйаана кыра бөлүөлөккө үрөтөр өртүн кытта туунары сэргестәһә хаамсар кутталын төһө да биллэр, сүрөхүн эгиттин ис-тэн, ообулэстэ Уоллаах кыыс

Мин да онго баар бултуум, эй-
нгийн нэгтгэвч.

— Оннугун оннук да, эвэлгүн наар ыгарахтан эрэ көрөрбүттэн, сатаан аһагастык кэпсэгэнигиттэн тыным-быарым ыттыллар. Ол эрэн, хайдах да буолларына, эн аттыбар баарыттан мин дүүлөөххүн.

Ньургуйзаналаах Толяны таныглар кэлэн ер да өр куустуһан, таалан турдулар. "Тапталы талаи ылбаттар" дигэн мамы этэн эрдэстэглэ.

Кызынны ухун каникуллар бэрт түргэнник аасты.

лар. Сана дыйл кичигтэн ку-
туйах хаамыгтынан күн
унаан, күгүлүн ылаарар бу-
ула. Сана барахсан чугана-
быга билинэ. Нэургуяаана-
лаах Толя өр буола-буола ах-
тыстахтарына кистээн,
үксүтэр түүнүн көрсөн,
күүлэйдир буолулар.
Бөүөлөк кыгыгытынан кыла
дүмүт хатын чарынга ала-
дык суол оностон, көрүстөл-
лөр эра оһо барааттар. Тапта-
спыт сүрэхтэр аттыларыгар
баары барытын умнан, олох
атын эйтэр умсаллар. Барах-
саттары көрөһө харах эра ха-
арыбаатар, сытыы тыл эра
сыбапсатар дии салгытын.
Ол эраи кинилэр оостуруба
курдук олохторо уһаабатаа.

Ньургуйаана саас булан, күн уһаан, үлэгиттэн хойут кэлэр. Эдэр учуутал кабинетын онторор, орлору үөрэлэр.

үчүгэйгэ оворлору үөрэтэрип сатаан санаабышыл, оворлор да убаастаабат буолаллар ии. Боһуөлэккэ барыта аһыт сэн-сикпипт. Акаары да кыыскып, аата уол баранар, булан-булан. Ооруу да аһымаккын, ол эн калып киип кутурутуу куйаары, оттон Толя? Дьонугар төһөлөөх сааты? Кийи буолуу, үөрэхтэниэ, иитиэ-аһатыа дьэбит оворлорун эн кэ-лэннип үлү ирдэн кэбис-тин. Толя аны озуоһаа туох аһарыстыаттаныай? - дьээн албох айбыр, хаһан да саһар-батыһан саһарда.

Ньюргуйаана кула-сүрә то-
стон, оскулаа да барыан
барыбата Ол эрэн Толытын
саанаан, ийиэхэ өссө ыраахан
буолуо диир түлүгүдөөн, эр
саанатын ылынган үлүгүтүгэр
барда. Оскулаа саанатыгар
дөөн барытаныннан сөмүлүбүт-
түн көрөдүр. Огтон Ньюргуй-
аана харадынан Толытын эрэ
көрдүүр, саатар ыраахтан
көрбүт ийи дии сааныр.
Күнүс Ньюргуйаанын дирек-
тор ыгыран ылан көлөсттө.
Үөрөхтөх киһи сээринэн он-
нук хаһытаан-ыһытаан
мохтоло, көннөрү барытын
билэрин эттэ, бу үөрөх ды-
лын түмүктүн баран барары-
гар усуллубуйа түрүүрдэ.
Ньюргуйаана сибилегин
дааны быраһи барыан са-
налаан баран, үөрөтөр оҕо-
рун, Толытын саанаан хаалла.
Ити үлүгүтүгэр айдан икки

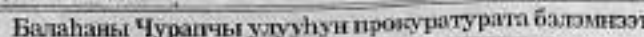
маннайгыттан маннык
түмүктөнүштүрү хайдах эрэ
сэрэйиллэр этэ. Бу олоххо
дьон хараһыттан туғу да сата-
ан кистэбэһин. Дьон тыла
уоттааһар күүстэх, баары ба-
рытын иһири сотон ааһыан
сөт.

Ньургуйаана дойдутугар баран сайылаата. Күһүн куоракка үлэ булан көһөн киирда. Толугтан хас да сурук кэлбиттэр Ньургуйаана эппиэттээбэтэр. "Минин умуннааһына ордук буолуо, кини олохор өссө аллах кыһыны көрсүө", - дии санаан, бэйэтин таптальны самзара сатаабыта. Ол эрэн истиг ийинтэ олох күрэммитэр, сүрөһүн түтүбэр сөһмүтэ. Толя суруйа сатаан баран суруйбат буолбута. Ньургуйаана оҕо кини умуннаа, ол барыта үчүтэйгэ эрэ дии санаабыта.

[illegible]

Манай этэн эрдэхтэрэ, бу дойдута кылгас кэмгэ олорон аһар дьон олохторо чарылхай буолар диэн. Толя бары өтүүнэн дьүүрдүбүт, сырдык санаалаах киһи этэ. Ол да иһин кылгас олохтоорун билэи таптал киинэхэ эрдэ кэллэ. Оттон ол тапталы балэхтээбит киһини Ньургуйаана буол-лаҕа.

Галина ПОЛУСКИНА.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү кээримин, абабытын, элээбитин, Хоту Кеңерүүлү кыттылаабын, Москва-таары Тимурязев атынан академия выпускнигы, тыйы, үлз ветеранын, ар сыллага Элим Эристин атынан совхоза кылаабынай экономика үлзээбит **ТАРАСОВ Николай Петрович** 80 саасын тамтаны туолбут үөрүүлээз күнүнүн итиитик, истинник эбэрдэлибиз!

Эн үлзэ, үрээзэ дөңгөрөгөн барыбытыгар үтүө халыбар булабын. Үтүө майгыынан, сылаас талталынан, кылаанынан уууттанан, биз оңан бары үрээтэнэн, үлзүт дөң булан, алааста суолбутун булбулутугар ис сүрээттиктен мастанабиз. Күндү кылибиз, өссө даңаны ар сыллага чээлэн-чээл, ыраабынан-тойжунан, үтүө субэбинэн биһиги аркылыгы сырыт. Дөңлоост-сараулаа буол!

Эбэрдэ кытта кээримин **Екатерина Михайловна**, кырайттарын, күтүөттэрин, уулаттарын, кийилтэрин, сизнэрин.

Ар сыллага бирээ алтын үлзэн кэлбит коллебабытын, улуска, республика билэр чулуу суолпарытын **МЕСТНИКОВ Александр Венифатович** 50 саасын тамтаны туолбут үөрүүлээз үбүлүүрүнүн итиитик, истинник эбэрдэлибиз!

Массына уруулугар алорон суолпар чэчэкигэ суох идэтин толору багылаан, алааста библият түнү-күнү түбүр-тоһор үлзэ атааран, күнүн-кыабын тийээрэн тутуу тэрлээтэ бөөрүгүрүгүр, сайдырарга түс кылаакын киллэрэн үлзээбикки-нэн-тамсаабыккынан кизн туттабыт, махтал тыларын этэ-бит.

Талталлаа кээримин **Анна Николаевна**, кырайттаргар **Лена**, **Маша**, **Саша** тулхадыйбат туттаа кийи булан ыстаал доруубулаах алабу алораргар, үлзү түстээз, үрээт-көтүгү сыллага баарабыт.

Эбэрдэ кытта "Чурапчстрой" ХЭО коллектива.

Күндү ийэбин, балтыбытын, эбэлибизин, Соловьев нэһилиэгин уластайды балыгытын үрдүк категориялаах сүлээртэтин, СР доруубулаах харыстабытын туйагун **ПОПОВА Клавдия Дмитриевна** күн сирин көрүбүтүн үлз анардаах үбүлүүрүнүн итиитик урууллубут-айталлыбыт!

Баарабыт күн сиригэр баар бары кээрим, саа алмаабыны кытаанах доруубулаах, үрдүк кырайттыгы ситиһилэри, дөң-сараулу!

Биһиги туспутугар кылаанын, истинн сылаанын итин ис сүрээттиктен мастанабиз.

Эбэрдэ кытта кыабын **Муса**, бирээ төрөөбүттэрин, кийилтэрин, күтүөттэрин.

Ытык-мааны дөңмүтүн, үс оро ийээз абатын, түөрт сизн эбээлээз элээтин, Хайахсыт нэһилиэгин алаастаахтарын, педагогическай үлз ветеранын **Мария Еремеевна уонна Николай Афанасьевич ОКОНЕШНИКОВТАРЫ** ыал булан, оро төрөтөн, алаа дыз тэринэн алорбуккут 35 сылын сүлүүхтээз бээбит дүгүрүөн, халдыккаах бээбит хонкуйан туран итиитик, истинник эбэрдэлибиз!

Кэлэр кээримин иччаты илэр-үрээтэр сылаах, улускэнээз үлз үөрүүтүн билбит дөңүн алаастаах күндү дөңмүтүгэр чээл-чээл доруубулаах баарабыт. Оқолоругут, сизнэригит, аймахтаругут, чууа дөңнүт талталларугар бизнэн, истин-иһирээз сылааннарыгар, өйбүлүгүгүр үйдөрөн өссө үлүн үйэлэ-ниг. Кордөбү кыттылаабын, ыраы ылааһабын, дөң-сарау-тосхойдун. эбэрдэ эримини уураабабын, амарах сүрээхит сылааһа намыраабын, баа санаабыт барыта туолуостун! Эли күүстээз талталыт, элээк, үөрүннүз майгыт, дөң-сарау үтүө сылаангыт эдэр көлүгүз ымакка халыбар буолун!

Эбэрдэ кытта кырайттаругут, күтүөкүт, сизнэригит.

Ар сыллага "Сельхозтехника", "Сельхозтехника", суол тэрилтэлэригэр суолпарынан энкил суах үлзээбит **КАРСАНАЕВ Терентий Петрович** алагу орто амараһынан, үбүлүүдээз 50 сааһын туоларынан итиитик, истинник эбэрдэлибиз!

Баарабыт кытаанах доруубулаах, дызээр-уоктар или-эй-ни, бар дөңгөр дөңү, байылаат алабу, инчки үлзээр барыта санаа хоту табылаан, үрдүк ситиһилэри, дөңүнээз түмүктэ-ри.

Чурапчтытан, Дьакуускайтан **Н.Н. Попов уонна кини дыз кээрим.**

МУНИЦИПАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ "ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)"

РАСПОРЯЖЕНИЕ

№ 535

Об утверждении тарифов на жилищно-коммунальные услуги для населения на 2009 год

от 16 декабря 2008 г.

На основании Постановления Правительства Республики Саха (Якутия) №199 от 10 мая 2007 года "О полномочиях по регулированию цен и тарифов в Республике Саха (Якутия)".

1. Утвердить и ввести в действие с 1 января 2009 года по 31 декабря 2009 года тарифы на жилищно-коммунальные услуги для населения согласно приложениям №1 к данному распоряжению.

2. При проведении расчетов на коммунальные услуги платы граждан за жилое помещение на 2009 год, руководствоваться Постановлением ГКУП-РСК Республики Саха (Якутия) от 21 ноября 2008 года №72/42 "Об установлении предельных максимальных индексов изменения размера платы граждан за жилое помещение и предельных максимальных индексов изменения размера платы граждан за коммунальные услуги по муниципальному образованию Республики Саха (Якутия) на 2009 год".

3. Финансово-казначейскому управлению по Чурапчинскому улусу МФ РС (Я) при расчете объемов платежей на 2009 год руководствоваться данным тарифами.

4. Предложить администрации МО поселений разместить заказ на право заключения муниципального контракта на предоставление услуг по содержанию жилищного фонда на 2009 год, в соответствии с вышеуказанными тарифами.

5. Опубликовать настоящее распоряжение в газетной печати "Сага олох".

6. Контроль за исполнением данного распоряжения возложить на 1 заместителя главы администрации МО "Чурапчинский улус (район)" Лосева М.И.

СИЯКОВЛЕВ

глава администрации Муниципального образования "Чурапчинский улус (район)".

Приложение № 1 к распоряжению Главы администрации

МО "Чурапчинский улус (район)" РС(Я) от 16 декабря 2008 года № 535

Тарифы на жилищно-коммунальные услуги для населения на 2009 год

№ Наименование ЖКУ	ед. изм.	тариф без НДС	тариф руб. с НДС	ед. изм.	тариф руб.
1 Центральное отопление квартир, домов ЖК и домов индивидуальных владельцев	за 1 кв.м	15,30	18,05	1 кв.м в месяц	
Жилое дома с централизованной горючим водоснабжением оборудованные умывальниками мойкой и душем					
Горячая вода	1000 литров	33,90	40,00	чел./мес	102,01
Холодная вода	1000 литров	19,20	22,66	чел./мес	91,76
3 Жилое дома с централизованной горючим водоснабжением оборудованные умывальниками мойкой душем и ваннами свыше 1700 мм: Горячая вода	1000 литров	33,90	40,00	чел./мес	126,01
Холодная вода	1000 литров	19,20	22,66	чел./мес	135,94
4 Жилое дома имеющие водопровод без канализации: Холодная вода	1000 литров	19,20	22,66	чел./мес	33,98
5 Канализация	1000 литров	10,17	12,00	чел./мес	36,00
6 Саночистка	1 кв.м	2,89	3,41		
7 Плата за найм в заменных благоустроенных домах	1 кв.м	2,15	2,54		
8 Плата за пользование в заменных благоустроенных домах с полным благоустройством	1 кв.м	1,40	1,65		
9 Техобслуживание	1 кв.м	4,92	5,80		

исп. Сивцев ВМ, кт. 8(411-51)41-120

МУНИЦИПАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ "ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)"

РАСПОРЯЖЕНИЕ

№ 534

Об утверждении тарифов на заготовку дров - швырка, реализуемого для населения на 2009 год

от 16 декабря 2008 г.

В соответствии Закона Республики Саха (Якутия) от 15.06.2005г. 240-З №499-III "О наделении органов самоуправления в РС (Я) отдельными государственными полномочиями по государственному регулированию цен (тарифов)".

7. Установить на 2009 год следующие тарифы на заготовку дров для населения за 1 куб.м:

Вид услуг	Предприятия, организации (рублей)	Частные предприниматели (рублей)
Стоимость дров	584	550
Стоимость дров с НДС 18%	689	

8. Тарифы вводятся в действие с 1 января 2009 года по 31 декабря 2009 года.

9. Опубликовать настоящее распоряжение в газетной печати "Сага олох".

10. Контроль за исполнением данного распоряжения оставить за собой.

СИЯКОВЛЕВ

глава администрации Муниципального образования "Чурапчинский улус (район)".

МАХТАНАБЫТ

Биһиги ийэбит **Евдокия Николаевна** дуустук операция оһон, доруубулаах кыраагар өйбүл буолбут маан халытаах ааччыларбытыгар, Арылаах оһулаатын уонна уйууһун коллективтарыгар барыта махталбытын тирээбит.

Арылаахтан Евдокия дыз кээримтэ.

Мин үлэли сылаан эмискэ ыалдын балыһа кийтэ буолбутум. Биз ий устата эмтэнэн атаарар турарбар көрбүт-истибит дөңмөр махталбын тирээбим. Ол күрдүк, **Попова Софья Ильинична**, **Андреев Иосиф Иосифович**, **Иванов Иван Иванович**, **Бирас-тарбар Михайлова Васса Васильевна**, **Илларионова Анна Петровна**, **Медведева Валентина Николаевна**, **Тарасова Инна Петровна**, **Сергеева Татьяна Григорьевна**, **Санитаркара Федотова Евдокия Николаевна**, **Тарасова Анна Петровна**, **Софронова Ирина Ивановна**, **Балтырбар Карпова Татьяна Кирилловна**, **Тоскина Клара Кирилловна**, **Попова Фекла Ивановна**, **Кийилтэбэр Пестерева Елена Васильевна**, **Дария Софроновна**, **Олорбар Сарыланова, Рашата, аймаһын Пестерева Кирилл Николаевич** дыз кээримтэ, коллегаларбар **Егорова Мария Васильевна**, **Федорова Людмила Иосифовна**, **Степанова Людмила Петровна**, **Бирээ үөрмүһү үлээннээхтэрбар Тарасова Мария Николаевна**, **Пестерева Иван Гаврилович**, **Бажеданова Мария Петровна**, **Иванов Афанасий Афанасьевич**, **Тимофеев Григорий Григорьевич**, **Старостин Николай Михайлович** дыз кээримтэригэр сүлүүхтээз бээим сүгүрүөн туран ис сүрээттиктэн истинник мастанабим.

Барыһынан кэлэн илэр Сага дөңүнэн эбэрдэлибиз! Баа санаабыт туолуостун, дөңлоост-сараулаа буолун!

Марута КАМАЛОВА

БИЛЭРИИЛЭР

Мурун-Тыымтыага эбэрт оһула-ноттотонна уһааба атылаһабын. Билэр тел: 8914-266-47-99.

Суһалтык мөһүн-психолог атылаһабын. Сын-ната - 78 тыһ.солк. Билэр тел: 9814-234-31-78.

Продам печь (отопительный аппарат КЧМ) 6/у или меняю на мясо. Тел: 41-600, 8914-100-13-16.

1891 сыллаах МТЗ 82 тракторы 220 тыһ.солк атылаһабыт. Сынатын эбэрт кээримтэ дыз. Билэр тел: 8914-220-89-88.

Билэр оһулаах трактор кыраабын атылаһабын. Билэр тел: 8914-107-30-67.

44-0-44 Услуги надежного такси "Виктория" по селу и улусу. Быстро, удобно, комфортно! 44-0-44.

Сыһаан кийилтэтин олохтоор **МАКАРОВ Николай Захарович** олохтон туораабыһынан кылаһыгар Дьахкыскай Неленда Николаевна културнай кыһаабын тирээбит. Билэр үөрөмүгү дьахкыскай Аида, Раиса, Люба.

Таппаһаах арга **АНДРОСОВ Василий Романович** өлбүтүнэн бирээ үөрөмүгү дьахкыскай Андросова Анна Васильевна уонна кини дыз кыраабын културнай кыһаабын тирээбит. Чурапчы орто оһулаатын 30-с ытыһа.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор - директор: сабуулааччы, эппиэттир секретарь, суруу отдела - Г.И. ПОЛУСКИНА.
Экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела - А.М. СПЕЦОВ.
Культура, политика, быраал отдела - О.В. ЖИРКОВА.
Үөрэх, доруубулаах харыстабылн отдела - А.М. АДАМОВА.
Ыччат, оро-аймах отдела - Н.Н. ГАВРИЛЬЕВА.
Верстальщик - Э.И. ХОМУС.
Корректор - В.Н. ПЕТРОВА.
Бэчээттигэр - Ф.А.ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительства, Чурапчы улуусун "Сага олох" редакционнай-издательской холбоһук государственной учреждение. Маассабай информация средств массин туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтурууллуур уонна регистрационн РФ бэчээт СР региональной управлениятыгар 2003 с. бэчээт 20 күнүгэр регистрациялымын нүмэра - ПИ №19-0423.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Корп. Марк уул., 26 "а".
Телефоннарбыт: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358.
E-mail: Olanaloh@chirap.sakha.ru

Сага олох

Автор сурутар итилер санаа редактор позитивтар наһаа сап түбүлэр буолбатах. Суруука мөһүннөр чачылар кыраабын кыһаабын эппиэттир автор тус бейтэ сурутар.